

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 127/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť M. G., S., zastúpeného advokátkou JUDr. A. L., S., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím S., B., v konaní vedenom pod sp. zn. 480 302 1820 0 z 21. januára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. G. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. marca 2009 doručená sťažnosť M. G., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. A. L., S., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím S., B. (ďalej len „poisťovňa“), v konaní vedenom pod sp. zn. 480 302 1820 0 z 21. januára 2009.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol:

«V roku 1997 dňom 31. júla som ukončil služobný pomer policajta a ako 49 ročný som sa stal poberateľom „príspevku za službu“ vo výške 33 % z dovtedy poberaného služobného príjmu. Pre svoj zhoršený zdravotný stav, ktorý v roku 2002 vyústil do infarktu miokardu som už nikde nepracoval a lekár mi navrhoval invaliditu. Vzhľadom ku skutočnosti, že dovŕšením 55 rokov fyzického veku dňom 2. 3. 2003 mi vznikol podľa platnej právnej úpravy nárok na poberanie starobného dôchodku, obrátil som sa so žiadosťou o jeho priznanie na Sociálnu poisťovňu. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 7. 5. 2003 čís. 4803021820 (Príloha 1 d.) mi bol priznaný starobný dôchodok vo výške 8.697,- Sk dňom 2. 3. 2003. Pri jeho vymeraní mi boli zarátané všetky riadne odpracované roky pre dôchodok v civilnom zamestnaní, v služobnom pomere ako aj roky vojenskej základnej služby v celkovom trvaní 34 rokov.

Následne Sociálna poisťovňa svojím novým rozhodnutím zo dňa 10. 7. 2003 čís. 4803021820 mi odňala starobný dôchodok dňom 2. 8. 2003 čo odôvodňovala novou právnou úpravou, ktorá požaduje okrem služobného pomeru dĺžku ďalšieho zamestnania aspoň 25 rokov. (Príloha 1 c.)

Keďže takáto požiadavka s prihliadnutím na môj fyzický vek a zdravotný stav je nesplniteľná a keď takýmto úradným postupom sa s mojou osobou zaobchádzalo menej priaznivo ako s inými osobami v rovnakom postavení považoval som takýto postup ako priamu diskrimináciu, ktorá je podľa Ústavy SR neprípustná a preto som sa odvolal proti tomuto rozhodnutiu.

V odvolacom procese ktorý skončil rozhodnutím Najvyššieho súdu SR pre mňa úspešne, bola vec vrátená Sociálnej poisťovni na ďalšie konanie. (Príloha 2 d.)

Do dnešného dňa kedy predkladám svoju sťažnosť Ústavnému súdu SR, aby som splnil zákonom stanovenú podmienku možnosti obrátiť sa aj na Európsky súd pre porušovanie ľudských práv a slobôd: nebola Sociálna poisťovňa ochotná uviesť vec do pôvodného stavu a nahradiť mi škodu spôsobenú porušovaním zákonov, neakceptovala súdne rozhodnutia, ale formou obštrukcií a prieťahov sa preukázateľne usiluje moje základné práva a slobody odnímať, rušiť a postupne viesť do premlčania (Prílohy 1 a 3.)

Dnes ako 61 ročný s podlomeným zdravím a poučený 5,5 ročnými skúsenosťami, mám vlastné poznatky o právnych istotách a o vymožitelnosti práva v demokratickom a právnom štáte.»

Sťažovateľ tvrdí, že jeho práva sú vydanými rozhodnutiami poisťovne porušované tým, že:

„1. Odnímajú a rušia môj zákonný nárok na poberanie dôchodku a to podľa dodatočných retroaktívne aplikovaných požiadaviek - odpracovať 25 rokov v zamestnaní okrem rokov započítaného služobného pomeru.

2. Takýmto spôsobom (vid'. bod 1) zaobchádzajú so mnou menej priaznivo ako s ostatnými osobami v rovnakom postavení, ktorým dôchodok nerušia ani nekrátia. Som teda priamo diskriminovaný a to aj napriek tomu, že to Ústava SR nepripúšťa v akejkoľvek podobe.

3. Moje postavenie diskriminovaného a poškodeného občana pretrváva už 5,5 rokov. Moje výzvy na odstránenie diskriminácie a uvedenie do pôvodného stavu, ako aj nahradenie škôd ktoré mi Sociálna poisťovňa spôsobila, zostávajú neriešené rovnako ako opakované rozhodnutia Najvyššieho súdu SR v predmetnej veci.

4. Ani posledné vydané rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 21. 1. 2009 doručené mi 3. 2. 2009 nerieši odstránenie diskriminácie ani nahradenie spôsobenej škody. Naopak novým - poškodzujúcim spôsobom znovu vypočítava môj dôchodok, hoci bol už právoplatne vypočítaný a priznaný podľa aktuálnej právnej úpravy v čase, v ktorom mi náležal.

Suma o ktorú mi bol dňom 2. 8. 2003 môj dôchodok krátený je 2.403,- Sk mesačne Suma novopriznaná dňom 21. 1. 2009 predstavuje 749,- Sk mesačne.

Rozdiel, ktorým mám byť ďalej poškodzovaný predstavuje 1.654,- Sk mesačne. V tomto hrubom vyčíslení nie je zarátaná valorizácia dôchodkov ktorá v priebehu 5,5 rokov prebiehala.

Takýto postup Sociálnej poisťovne vnímam ako pokračovanie v prietahoch ktorými sa sleduje postupným scudzovaním dosiahnuť úplné premlčanie mojich zákonných náležitostí a práv na ich priznanie.“

Sťažovateľ vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. že Ústavný súd v súlade s článkom 127 ods. 1 Ústavy SR bude o tejto sťažnosti rozhodovať a že vo svojom rozhodnutí vyslovene potvrdí, že sú porušované základné práva

sťažovateľa dané v článku 12 ods. 1 a 2 Ústavy SR a z toho dôvodu predmetné rozhodnutie Sociálnej poisťovne čís. 4803021820 0 zo dňa 21. 1. 2009 zruší.

2. že, Ústavný súd vráti vec na ďalšie konanie v ktorom v súlade s ustanovením článku 127 ods. 2 Ústavy SR prikáže Sociálnej poisťovni ktorá porušila základné práva podľa ods. 1 aby obnovila stav pred porušením.

3. že, Ústavný súd v súlade s ustanovením článku 127 ods. 3 Ústavy SR priznáva poškodenému primerané finančné odškodnenie Sociálnou poisťovňou formou vrátenia dlžnej čiastky zväčšenej o príslušné percentá ktorými boli v danom období dôchodky valorizované spolu s prirátaním úrokov z omeškania ktoré sú dvojnásobkom aktuálnej diskontnej sadzby určenej Národnou bankou SR.“

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ak je v určitej veci oprávnený rozhodnúť všeobecný súd, tak to vylučuje právomoc ústavného súdu.

Uvedený záver potvrdzuje aj § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Platí to aj pre sťažovateľom predložené a napadnuté ostatné rozhodnutie poisťovne z 21. januára 2009 tak, ako to je uvedené v poučení tohto rozhodnutia.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy (všeobecné) súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí a opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa § 7 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci. Iným zásahom je aj nečinnosť orgánu verejnej správy, pričom za orgán verejnej správy sa na účely konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku („Správne súdnictvo“) považuje aj poisťovňa, ktorej nečinnosť sťažovateľ svojou sťažnosťou namieta.

Z citovaných právnych noriem vyplýva, že vo vzťahu k namietaným rozhodnutiam poisťovne ako orgánu verejnej správy je na základe návrhu sťažovateľa oprávnený rozhodnúť v rámci správneho súdnictva všeobecný súd. Túto právomoc všeobecného súdu nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom (mutatis mutandis IV. ÚS 78/04).

Ak sťažovateľ vo svojej sťažnosti tvrdí, že poisťovňa pokračuje v prieťahoch, ktorými chce dosiahnuť premlčanie jeho práv, ústavný súd uvádza, že podľa § 250t ods. 1

OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Vychádzajúc z uvedených právnych záverov a skutkového stavu opísaného sťažovateľom ústavný súd uzavrel, že v predmetnej veci nie je daná jeho právomoc (čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 25 ods. 2 a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), a preto sťažnosť sťažovateľa po predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci (podobne napr. IV. ÚS 49/04, II. ÚS 59/04 alebo IV. ÚS 78/04).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. apríla 2009